

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

МАТЕРІАЛИ

XXXIX НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

“Кредитно-модульна система організації навчання у
вищому навчальному закладі як одна з ключових позицій
Болонської декларації”

У двох частинах. Частина 1

Секції факультетів агрономічного, ветеринарної медицини,
механізації сільського господарства, обліку та фінансів,
технології виробництва та переробки продукції тваринництва

Полтава
2008

УДК 378.147:336:004.422.833
ББК 74.03(4УКР):74.03(2):65.26:22.144

Матеріали XXXIX навчально-методичної конференції “Кредитно-модульна система організації навчання у вищому навчальному закладі як одна з ключових позицій Болонської декларації” / У двох частинах. Частина 1. Секції факультетів агрономічного, ветеринарної медицини, механізації сільського господарства, обліку та фінансів, технології виробництва та переробки продукції тваринництва. – Полтава: РВВ “TERRA” Полтавської державної аграрної академії, 2008 р. – 82 с.

Відповідальність за правильність наведених статистичних даних, фактів та посилань несуть автори статей та тез.

Відповідальний за випуск: Костоглод К.Д.
Комп’ютерний набір – автори статей та тез.
Комп’ютерна верстка: Костоглод К.Д.

З М І С Т

СЕКЦІЯ АГРОНОМІЇ	6
Болонський процес в академії: проблеми та перспективи. <i>Писаренко П.В., декан агрономічного факультету</i>	6
Аспекти підвищення ефективності практичної підготовки фахівців на кафедрі рослинництва в контексті Болонської угоди. <i>Кочерга А.А., завідувач кафедри рослинництва; Белова Т.О., доцент кафедри рослинництва</i>	7
Дискусійні питання впровадження КМСОНП. <i>Маренич М.М., доцент кафедри селекції, насінництва і генетики</i>	10
Організація кредитно-модульної системи навчання при викладанні дисципліни “Біонеорганічна хімія”. <i>Тимоха С.С., старший викладач кафедри загальної і біологічної хімії; Крикунова В.Ю., завідувач кафедри загальної і біологічної хімії; Колеснікова Л.А., асистент кафедри загальної і біологічної хімії</i>	11
Розрахунково-графічні роботи як один з видів самостійної роботи студента. <i>Ромашко Т.П., Короткова І.В., доценти кафедри загальної та біологічної хімії</i>	15
Самостійна робота студентів у КМСОНП з хімічних дисциплін. <i>Мацюцька В.О., асистент кафедри загальної та біологічної хімії; Ширай Ю. В., доцент кафедри загальної та біологічної хімії</i>	18
СЕКЦІЯ МЕХАНІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	24
Адаптивна система управління процесом навчання. <i>Кіндер М.В., доцент кафедри машиновикористання і виробничого навчання</i>	24
До питання про застосування шкали оцінок ECTS у кредитно-модульній системі організації навчання. <i>Флегантов Л.О., завідувач кафедри вищої математики</i>	26
Запровадження акумулюючої кредитної системи при вивченні дисципліни «Інженерна та комп’ютерна графіка». <i>Хейло М.І., доцент кафедри ЗТД; Канівець О.В., асистент кафедри ЗТД</i>	29
Комплексне забезпечення математичних дисциплін згідно вимог кредитно-модульної системи. <i>Овсієнко Ю.І., старший викладач кафедри вищої математики</i>	30
Кредитно-модульна система та її вплив на результати навчального процесу у ВНЗ III-IV рівня акредитації. <i>Панченко П.М., асистент кафедри вищої математики</i>	34
Методика викладання курсу “Теорія механізмів і машин” з використанням кредитно-модульної системи навчання. <i>Арендаренко В.М., завідувач кафедри енергетичних засобів та сільськогосподарського обладнання; Назаренко О.О., асистент кафедри енергетичних засобів та сільськогосподарського обладнання</i>	36

Методика викладання дисципліни “Механіко-технологічні властивості сільськогосподарських матеріалів” відповідно до вимог Болонського процесу. <i>Дудніков І.А., доцент кафедри загально-технічних дисциплін</i>	37
Особливості викладання дисципліни «Комп’ютерна графіка» в умовах Європейської освітньої інтеграції. <i>Яхін С.В., доцент кафедри загальнотехнічних дисциплін</i>	38
Особливості впровадження Болонського процесу в аграрних вузах <i>Антонець А.В., асистент кафедри вищої математики</i>	40
Організація курсового проектування по дисципліні “Деталі машин та основи конструювання” за вимогами Болонської конвенції. <i>Мізін І.А., доцент кафедра ЗТД</i>	42
Оцінювання навчальних досягнень студентів вищих аграрних закладів в умовах впровадження кредитно-модульного навчання. <i>Горда І. М., викладач кафедри вищої математики</i>	43
Підвищення якості професійної підготовки майбутніх спеціалістів. <i>Запорожець М.І., доцент кафедри енергетичних засобів та сільськогосподарського обладнання</i>	46
Проведення математичних олімпіад в контексті Болонського процесу. <i>Раздуй О. М., Примаков А.В., доценти кафедри вищої математики</i>	47
Раціональні аспекти кадрового забезпечення професійно-творчої підготовки спеціаліста у світлі ключових позицій Болонської декларації. <i>Прасолов Є.Я., доцент кафедри ремонту машин і технології конструкційних матеріалів</i>	49
Результати запровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу при вивченні дисципліни “Гідравліка і сільськогосподарське водопостачання”. <i>Бовсуновський В.М., доцент кафедри фізики, автоматизації та механізації виробничих процесів</i>	51
Самостійна робота студентів як засіб активізації пізнавальної активності в кредитно-модульній системі. <i>Лозовський А.П., доцент кафедри енергетичних засобів та сільськогосподарського обладнання</i>	51
Формування пізнавального інтересу як умова успішного впровадження Болонської технології навчання. <i>Кузьменко М.Г., доцент кафедри фізики, автоматизації та механізації виробничих процесів; Рижкова Т.Ю., старший викладач кафедри фізики, автоматизації та механізації виробничих процесів; Кузьменко Г.М., старший викладач кафедри загальної фізики ПДПУ ім. В.Г. Короленка</i>	53

СЕКЦІЯ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ 58

Використання таксономії Блума при оцінюванні знань студентів. <i>Лелюк Ю.М., доцент кафедри фінансів та економічної теорії</i>	58
--	----

Застосування кредитно-модульної системи в навчальному процесі при вивченні дисципліни «Фінанси». <i>Краснікова О.М., доцент кафедри фінансів та економічної теорії</i>	61
Кредитно-модульна система як складова навчально-виховного процесу. <i>Ходаківська Л.О., асистент кафедри організації обліку та аудиту</i>	65
Особливості застосування кредитно-модульної системи навчання на факультеті обліку та фінансів. <i>М'яка С.І., асистент кафедри організації обліку та аудиту</i>	67
Стан та перспективи реалізації кредитно-модульної системи організації навчального процесу на факультеті обліку та фінансів. <i>Капаєва Л.М., доцент кафедри фінансів та економічної теорії, заступник декана факультету обліку та фінансів</i>	69

СЕКЦІЯ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА 72

Критерії оцінки знань студентів за кредитно-модульною системою при вивченні дисциплін “Годівля с.-г. тварин” та “Технологія корів з основами кормовиробництва”. <i>Булавікіна Т.П., доцент кафедри годівлі і зоогігієни сільськогосподарських тварин; Чижанська Н.В., Коробка А.В., асистенти кафедри годівлі і зоогігієни сільськогосподарських тварин</i>	72
Лекція – важливий елемент кредитно-модульної системи контролю і оцінки знань. <i>Якименко М.А., завідувач кафедри українознавства</i>	73
Модульно-кредитна система як елемент робочої програми з дисциплін кафедри технології переробки продукції тваринництва. <i>Тендітник В. С., завідувач кафедри технології переробки продукції тваринництва; Островерха Л. М., асистент кафедри технології переробки продукції тваринництва</i>	76
Розробка тестових завдань і типових задач для підготовки студентів по дисципліні “Гігієна сільськогосподарських тварин”. <i>Поліщук А. А., завідувач кафедри годівлі і зоогігієни сільськогосподарських тварин; Ульянко С. О., доцент кафедри годівлі і зоогігієни сільськогосподарських тварин; Мироненко О. І., асистент кафедри годівлі і зоогігієни сільськогосподарських тварин</i>	78

СЕКЦІЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ 80

Самостійна робота студентів на факультеті ветеринарної медицини в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу. <i>Бердник І.Ю., Бердник В.П., Бублик О.О., Шерстюк Л.М., Щербак В.І., викладачі кафедри анатомії і фізіології сільськогосподарських</i>	80
---	----

КРЕДИТНО-MOДУЛЬНА СИСТЕМА ЯК СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Ходаківська Л. О., асистент кафедри організації обліку та аудиту

У сучасному світі, який увійшов у третє тисячоліття одним із чинників розвитку України є свобода отримання освіти будь-якого рівня. Європейська інтеграція стає ключовою ланкою відкриття України світом, переходу до демократичного суспільства. Інтеграційний процес полягає у впровадженні європейських норм і стандартів в освіті, науці та техніці, поширенні власних наукових здобутків у Європейське суспільство. Особливо важливо досягти вагомих успіхів у галузі вищої освіти та перепідготовки кадрів. У зв'язку з цим проходить реформування освіти, яке передбачає врахування вимог, критеріїв і стандартів, які узгодили 19 червня 1999 року країни-учасниці Болонської декларації.

Болонський процес – це діяльність європейських країн, яка спрямована на те, щоб зробити узгодженими системи вищої освіти. Треба до 2010 року привести свої освітні системи у відповідність до єдиного принципу.

Цілі Болонського процесу:

- введення двоциклового навчання (ступенева система);
- впровадження кредитно-модульної системи;
- формування системи контролю якості освіти;
- розширення мобільності студентів і викладачів;
- забезпечення працевлаштування випускників;
- забезпечення привабливості Європейської системи освіти.

Однією з ключових вимог Болонської декларації є впровадження кредитно-модульної системи (КМС), яка передбачає посилення ролі самостійної роботи студентів та змін педагогічних методик, впровадження активних методів і сучасних інформаційних технологій навчання.

Це перш за все, раціональний поділ навчального матеріалу дисципліни на модулі та перевірка якості засвоєння теоретичного та практичного матеріалу на основі більш широкої шкали знань. Такий підхід стимулює систематичну самостійну роботу студентів протягом усього семестру і підвищує якість їх знань.

Сучасна система вищої освіти повинна бути гнучкою та здатною рахувати динаміку розвитку нових освітніх технологій. Метою впровадження цієї системи є покращення навчального і творчого потенціалу студентів. Індивідуальний підхід до оцінки знань кожного студента, що дає можливість покращити засвоєння матеріалу студентами та підвищити успішність. Впровадження кредитно-модульної технології, як системи оцінки знань – це новий підхід до навчального процесу, який враховує кращі досягнення світових стандартів.

Кредитно-модульна система організації навчального процесу – це модель, яка ґрунтується на поєднанні модульних технологій навчання. Впровадження кредитно-модульної системи повинно вирішувати наступні завдання:

- оптимальний поділ навчальної дисципліни на модулі і перевірка якості засвоєння теоретичного та практичного матеріалу кожного модуля;
- використання більш гнучкої шкали до оцінювання знань;
- суттєвий вплив оцінювання якості навчання протягом семестру на підсумкову оцінку з навчальної дисципліни;
- стимулювання систематичної самостійної роботи студентів протягом навчального семестру і підвищення якості їх знань;
- виявлення та розвиток творчих здібностей студентів.

Навчання за кредитно-модульною системою, має модульну структуру. Модулі визначаються самостійно викладачем, погоджуються на кафедрі. Модулем є повний курс дисципліни, який включає цикл лекцій, практичних, семінарських або лабораторних занять. Кожна з цих частин може оцінюватись окремо. Розрахунки модульних кредитів здійснюють викладачі, які ведуть практичні заняття. Результати заносяться в робочі журнали та доводяться до студентів.

Система ECTS – це формальна процедура кількісної оцінки виконаного студентом обсягу роботи у процесі вивчення певного курсу. Мінімальне число ECTS – кредитів, яке відповідає успішно завершеному навчальному року, дорівнює 60.

Поточна успішність включає в себе відвідування студентом лекцій, практичних занять, його самостійну роботу. Дисципліна "Бухгалтерський облік" має свої особливості.

Загальний обсяг 180 годин (тобто 5 кредитів): 38 годин лекцій, 52 години практичних занять, 90 годин самостійної роботи. Отже, навчальна дисципліна розбивається на змістовні модулі:

Модуль 1. Теорія бухгалтерського обліку – 54 год.

Модуль 2. Облік активів підприємства – 54 год.

Модуль 3. Облік капіталу та зобов'язань підприємства – 72 год.

Вага кожного змістовного модуля дисципліни (у кредитах) визначається шляхом ділення кількості годин, відведених на вивчення кожного модуля на 36 годин (обсяг 1 кредиту):

вага першого модуля – 1,5;

другого – 1,5;

третього – 2.

Враховуючи структуру навчальної дисципліни "Бухгалтерський облік", а також особливості її вивчення, система оцінки у кожному змістовному модулі визначається так:

- відвідування практичних занять – максимальна оцінка 5 балів;
- тестовий контроль або усне опитування – максимальна оцінка 5 балів;
- самостійне вивчення матеріалу (написання рефератів) – 5 балів.

Практичні заняття є обов'язковими для відпрацювання. На них студенти вчаться складати первинні документи; перевіряти правильність ведення первинних документів та здійснювати їх обробку; вести облік у бухгалтерських регістрах; володіти знаннями нормативних документів

щодо обліку; вивчати та засвоювати на практиці національні стандарти бухгалтерського обліку й звітності.

Самостійна робота студента оцінюється рівнем виконання індивідуальних завдань за тематикою. При цьому враховується повнота та кількість опрацьованого матеріалу, правильність і повнота розкриття теми, застосування при вирішенні завдання сучасних інформаційних засобів.

Література:

1. Болонський процес – структурна реформа вищої освіти на європейському просторі // М.З. Згуровський, ректор НТУУ “КПІ” – <http://www.ntu-kpi.edu.ua/education/charta.html>.
2. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу / За ред. В.Г.Кременя. – Київ-Тернопіль: Видавництво ТДПУ, 2004. – 147 с.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ КРЕДИТНО-MOДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ НА ФАКУЛЬТЕТІ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ

М'яка С.І., асистент кафедри організації обліку та аудиту

Процеси європейської інтеграції охоплюють дедалі більше сфер життєдіяльності людини. Винятком не стала і вища школа. На сьогодні 45 європейських країн включно з Україною підписали Болонську декларацію, яка наголошує на необхідності європейської співпраці у забезпеченні якості вищої освіти, підвищенні якості підготовки фахівців, зміцненні довіри між суб'єктами освіти, мобільності, сумісності систем кваліфікацій, посиленні конкурентоспроможності Європейської системи освіти.

Болонський процес в Україні офіційно розпочався 19 травня 2005 року із підписанням декларації на Бергенській конференції. Тепер справа стоїть за національним та інституційним рівнем його впровадження.

Мета впровадження Болонського процесу у вітчизняні вищі навчальні заклади цілком благородна. Посилення ролі самостійної роботи студентів, мотивація учасників навчального процесу на досягнення високої якості підготовки фахівців, визнання українських дипломів за кордоном. Нова система має безліч переваг і створює якісно новий, більш ґрунтовний підхід до програм освіти. Вона змушує студента рівномірно та поступово нарощувати багаж знань протягом семестру, а не заучувати пройдений матеріал лише для пристойної оцінки в заліковій книжці.

Ця система також стимулює реформування навчальних програм в українських навчальних закладах з тим, щоб зробити майбутніх українських бакалаврів та магістрів більш відповідними до вимог європейського ринку праці, розширити їх можливості щодо проходження навчання в європейських країнах.

Одним із заходів реформування навчального процесу є застосування кредитно-модульної системи підготовки фахівців, що передбачає